

SUKAČEV, V. N. i DYLIŠ, N. V. (Red.) 1964 — Osnovy lesnoj biogeocenologii — Nauka — Moskva, str. 574, rys. 85, tab. 145.

Jest to przegląd osiągnięć w dziedzinie biogeocenologii lasu, opracowany przez współpracujących ze sobą specjalistów z różnych dziedzin biologii. Rezultaty badań przedstawiają oni na tle najnowszego piśmiennictwa światowego. Autorzy podają nie tylko wyniki, lecz przedstawiają również uogólnienia teoretyczne, dające obraz perspektyw tego rodzaju badań. Książka ta może służyć zarówno jako podręcznik dla studentów biologii i leśnictwa, jak i naukowa monografia otwierająca duże możliwości badawcze.

Omawiana pozycja zawiera następujące rozdziały: 1. Zasadnicze pojęcia biogeocenologii leśnej. Opracowanie V. N. Sukačeva z wykorzystaniem niektórych materiałów N. E. Kabanowa. 2. Atmosfera jako komponent biogeocenozy leśnej. Opracowanie A. A. Molčanova. 3. Fitocenoza jako komponent biogeocenozy leś-

nej. Opracowanie N. V. Dylisa, J. L. Celniker i V. G. Karpova. 4. Świat zwierząt jako komponent biogeocenozy leśnej. Opracowanie P. M. Rafesa, L. G. Dinesmana i T. S. Perela. 5. Mikroorganizmy jako komponent biogeocenozy leśnej. Opracowanie S. A. Jegorovej, M. G. Jenikovej i V. Bolšakovej. 6. Gleba jako komponent biogeocenozy leśnej. Opracowanie S. Zonna. 7. Dynamika biogeocenoz leśnych. Opracowanie V. N. Sukačeva. 8. Zasady budowy klasyfikacji biogeocenoz leśnych. Opracowanie N. V. Dylisa. 9. O możliwości zastosowania idei i metod cybernetyki do biogeocenologii leśnej. Opracowanie V. D. Aleksandrovej. 10. Teoretyczne i praktyczne znaczenie biogeocenologii leśnej. Opracowanie V. N. Sukačeva.

Zagadnienia biocenologii lasu zostały przeanalizowane szczegółowo i z wielką precyzją. Analizowanie związków tych samych dwu elementów jest dwustronne — wpływ roślin na glebę i gleby na rośliny, wpływ czynników abiotycznych na każdą z wyodrębnionych grup organizmów żywych osobno i razem na całą biocenozę itd.

W poszczególnych rozdziałach znajdujemy wyniki kompleksowych badań biocenotycznych, fizjologicznych, mikroklimatycznych i gleboznawczych. Jest to najnowocześniejszy sposób badań we współczesnej ekologii.

Ustawienie badań z punktu widzenia obiegu materii cykli pierwiastków i dróg przekształcenia energii, szczegółowa analiza powiązania i wzajemnego wpływu zasadniczych komponentów biogeocenozy leśnej — roślin, zwierząt, mikroorganizmów, gleby i atmosfery, daje możliwość praktycznego wykorzystania wyników badań w gospodarce leśnej. Zarysowane są przy tym drogi wykorzystania w tym celu cybernetyki.

Na końcu opracowania zostały przedstawione kierunki sukcesji biogeocenoz leśnych i przedyskutowane samo pojęcie sukcesji biogeocenotycznej szaty kuli ziemskiej, jak również zasady klasyfikacji biogeocenoz leśnych.

Opracowanie zawiera wyczerpujący spis literatury rosyjskiej — około 1100 pozycji i dodatkowo spis literatury światowej — około 500 pozycji.

M. Kaczmarek